

Ekspertgrupper

Metode og proces

Børnerådets arbejde med Ekspertgrupper startede som et toårigt udviklingsprojekt i 2010, støttet af Egmontfonden. I dag bruger Børnerådet Ekspertgrupper som én metode blandt flere andre, når rådet inddrager børn og unges perspektiver og anbefalinger på et bestemt område. Det kan være et område, der ikke tidligere er blevet belyst ud fra et børneperspektiv, et aktuelt (politisk) emne, eller et emne eller en børnegruppe, hvis vilkår er blevet problematiseret eller belyst i FN's børnekomité's afrapportering til Danmark eller i Børnerådets eller andre organisationers afrapportering til FN's børnekomité.

En Ekspertgruppe mødes ca. tre gange over 2-4 måneder, og arbejder med konkrete budskaber og forslag til handlinger eller initiativer, der kan skabe positiv forandring for alle børn og unge i samme situation. Hvordan der konkret arbejdes i den enkelte gruppe, kan være forskelligt. Typisk kombineres gruppearbejde, fælles diskussioner, små individuelle skriveopgaver og mere kreative tilgange som fx tegnetworkshops og lignende. I arbejdet med Børnerådets Ekspertgrupper opnås et indblik i en helt særlig gruppe børn eller unges livssituation og deres måde at anskue særlige dilemmaer og problematikker på. Noget af det, der adskiller denne inddragelsesmetode fra andre, er, at de konkrete anbefalinger bliver udarbejdet i samarbejde med børnene eller de unge i Ekspertgruppen.

Styrken ved Ekspertgrupperne er blandt andet den specialiserede viden om et konkret emne, som grupperne frembringer. Børn og unge, der deltager i Børnerådets Ekspertgrupper, er netop eksperter på et helt konkret emne, og deres synspunkter og ideer giver derfor en særlig pondus og gennemslagskraft over for beslutningstagere. Ekspertgrupperne formidler et stærkt børneperspektiv over for fagprofessionelle og beslutningstagere, og er med til at understrege børn og unges position som demokratiske medborgere i samfundet.

Ved nedsættelse af en Ekspertgruppe er det et mål, at de unge – med støtte fra Børnerådet – selv formidler deres budskaber til en eller flere relevante modtagere. Det kan fx være den ansvarlige minister eller formanden for en faglig organisation, som har væsentlig betydning for det område, ekspertgruppen har mødtes omkring - fx lærernes, socialrådgivernes eller børne- og ungespsykiaternes Børnerådet fungerer som facilitator undervejs i processen og ikke mindst i forbindelse med overdragelsen af Ekspertgruppens resultater, overvejelser eller anbefalinger.

Ekspertgrupper i praksis

Børnerådets Ekspertgrupper vil typisk bestå af repræsentanter fra de mellem 5 og 15 % af Danmarks børn og unge, der på forskellige måder kan ses som særligt udsatte, fx børn af indsatte, børn i fattige familier eller børn med en psykisk sygdom. Rekrutteringen til en Ekspertgruppe, kan være en længere og til tider vanskelig proces, idet Børnerådet typisk tager kontakt til børn og unge igennem

organisationer, som har kontakt til og erfaring med den aktuelle børne- eller ungegruppe. Det kan fx være interesseorganisationer, terapigrupper, en bisidderordning eller bestemte institutioner som skoler, klubber, eller opholdssteder. Der kan dermed være flere led – eller gatekeepers – til børnene. Herudover vil Børnerådet altid indhente forældresamtykke for børn, der er under 15 år.

Børnene og de unge deltager frivilligt i Ekspertgrupperne, og de er så vidt muligt selv med til at fastlægge mødedatoer og -tidspunkter. I forbindelse med pressedækning af aktiviteter med Ekspertgrupperne overvejes det altid nøje, hvorvidt, og i så fald hvordan, børnene eller de unge mest hensigtsmæssigt kan optræde i medierne. Her må der tages hensyn til deres særlige livssituation og -historie og typen af eksponering. En hovedregel er, at jo ældre børnene er, desto større ansvar kan de tage for deres egen ageren/deltagelse i medierne og de konsekvenser, det evt. måtte have på sigt. Børnerådet vurderer, hvorvidt børnene og de unge skal tilbydes at stille op i medierne og sørger for at guide og vejlede børnene dér, hvor det er relevant.

Børnenes udbytte

Børn og unge, der deltager i Børnerådets Ekspertgrupper oplever, at de bliver taget alvorligt, at deres meninger har værdi, og at deres handlemuligheder i samfundet drøftes med dem og imellem dem. De ved, at det, de fortæller Børnerådet, kan få stor betydning for børn i lignende situationer i fremtiden.

Ekspertgruppedeltagelsen giver således de deltagende børn og unge handlekompetence, som de selv kan anvende efterfølgende, og som de måske ligefrem kan dele med andre børn og unge, der er i samme situation. I den dialogiske tilgang, som Ekspertgrupperne baserer sig på, lægges der vægt på, at de deltagende børn og unge oplever at blive inddraget som demokratiske medborgere, der kan være med til at påvirke samfundsudviklingen. Det er en af grundene til, at Børnerådet gør en stor indsats for at følge op på de resultater, børnene eller de unge når frem til på møderne, så de oplever, at deres deltagelse reelt får en videre effekt. Men det er også vigtigt for Børnerådet at gøre det klart for børnene og de unge, hvor langt Børnerådets bemyndigelse rækker; rådet kan videreformidle børnenes perspektiver og tage initiativer til møder med relevante parter, men fx ikke ændre lovgivning eller lokale praksisser. Det er naturligvis kun politikerne og de professionelle praktikere, som arbejder på feltet, der kan gøre forskellen ude i praksis.

Et eksempel på en Ekspertgruppe i Børnerådet

I 2010 satte rådet særligt fokus på unge og uddannelse. I den forbindelse etablerede rådet for første gang en Ekspertgruppe. Den bestod af syv unge mellem 16 og 23 år, som hver især havde erfaringer med at droppe ud af en eller flere ungdomsuddannelser. De havde derfor mange perspektiver på, hvordan systemet omkring de unges liv og uddannelse kunne forbedres.

De syv unge mødtes tre aftener i oktober og november måned i Børnerådet, hvor de udpegede og diskuterede de væsentligste problematikker knyttet til det at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse. Målet med de tre møder var at nå frem til en række anbefalinger til politikere, UU-vejledere, lærere, skoleledere, forældre og andre med indflydelse på de unges muligheder. Ved det tredje og sidste møde blev

de unge filmet med henblik på at præsentere deres anbefalinger ved Børnerådets konference om ungdomsuddannelse. Modtagelsen af de unges perspektiver, råd og anbefalinger var særdeles positiv, og de unge selv, som også deltog aktivt ved konferencen, oplevede at blive hørt og taget alvorligt, hvilket som nævnt er en af Børnerådets væsentligste formål med afholdelsen af Ekspertgrupperne. Se filmen med Ekspertgruppen med frafaldserfaring fra ungdomsuddannelserne